

Posudek pověřeného akademického pracovníka
na rigorózní práci Michaely Marešové Haškovcové
Nepodmíněný trest odnětí svobody

I.

Téma rigorózní práce o rozsahu 106 stran vlastního textu a několika dalších stran seznamu literatury se věnuje v dnešní době velice aktuálnímu a společensky závažnému tématu, a to nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Rigorozantka správně uvádí, že nepodmíněný trest odnětí svobody představuje v českém právním řádu trest nejpřísnější a jako takový je ukládán v případech, kdy nepostačuje uložení mírnějšího druhu trestu. Je charakteristický svou univerzálností a možnost jeho uložení je zakotvena u všech skutkových podstat trestných činů uvedených ve zvláštní části trestního zákoníku.

Současným velkým problémem je přeplněnost věznic v České republice, která si naléhavě vyžaduje koncepční změnu trestní politiky státu.

Již několik desetiletí se také hovoří o alternativních trestech, tj. alternativách k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, a o úspěšnosti či neúspěšnosti resocializace osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody.

O všech výše uvedených otázkách a řadě dalších pojednává recenzovaná rigorózní práce.

Práce je koncipována jako komplexní studie podávající ucelený náhled na problematiku spojenou s nepodmíněným trestem odnětí svobody. Vedle odpovědi na základní výzkumnou otázku (nepodmíněný trest odnětí svobody jako ultima ratio) si autorka vytyčila další dílčí výzkumné otázky, zejména resocializaci pachatelů propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody a přeplněnost věznic, resp. vysoký stav vězeňské populace v České republice.

Podle mého názoru autorka základní vědeckou otázku (cíl práce) i dílčí otázky zpracovala na velmi pěkné odborné i literární úrovni. Rigorózní práce je původním odborným textem.

II.

Po formální stránce splňuje předložená práce všechny požadavky. Text sám je přehledně strukturován do úvodu, šesti kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly, a závěru. Osnova práce je logická, jednotlivé části práce na sebe vhodně navazují. Autorka se nejprve zabývá pojmem a účelem trestu obecně a nepodmíněného trestu odnětí svobody zvláště, dále charakterizuje alternativy k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, zabývá se problematikou výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody, všímá si přeplněnosti českých věznic i problémů bránících úspěšné resocializaci propuštěných osob z výkonu trestu odnětí svobody.

V závěrečné části práce, v šesté kapitole, uvádí i návrhy de lege ferenda jak řešit přeplněnost českých věznic.

V práci nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce, stejně jako uvedení klíčových slov v českém a anglickém znění. Práce je celkově zpracována na výborné formální úrovni a je zřejmé, že prošla pečlivou technickou redakcí. Seznam pramenů je rozdělený na monografie, právní předpisy, judikaturu a odborné články. Ocenit lze také různorodost pramenů práce, obsahující odbornou literaturu, oficiální statistiky i populárně-naučné prameny.

S použitými prameny pracovala autorka rigorózní práce korektně a kreativně.

III.

Práce je zpracována juristicky s významnými kriminologickými souvislostmi. Výklad zpracovávaných otázek je dostatečně odborný i obecně srozumitelný. Ve výkladu jsem nenašel chyby či nedostatky.

O úrovni odborných právnických kvalifikačních prací svědčí návrhy de lege ferenda. Ty jsou v rigorózní práci koncentrovány do šesté kapitoly a představují náměty, postupy, možnosti jak snížit vysokou úroveň vězeňské populace v České republice, což autorka považuje za nepříznivý ukazatel trestní politiky státu.

Řešení nalézá v dekriminlizaci (například trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 196 tr. zák. nebo novou formulaci postihu recidivujících pachatelů krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zák.), rozšířením ukládání alternativních trestů, důslednější uplatnění nástrojů zamezujících recidivu pachatelů a větší pozornosti penitenciární a postpenitenciární péči). S uvedenými náměty souhlasím a považuji je za správné a odůvodněné s tím, že možností dekriminlizace je pochopitelně více, než rigorozantka uvádí.

IV.

Závěrem shrnuji: Rigorózní práce Mgr. Michaely Marešové Haškovcové je plně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Práce má vysokou odbornou úroveň a dokazuje také suverénní znalost aplikační praxe. Při ústní obhajobě doporučuji zaměřit se na otázku: Jaké jsou reálně možnosti snížení stavu vězeňské populace v českých věznicích?